



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.166/2024/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. november 6. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

A testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. február 1. napján kihirdetett 20.B.419/2020/142. számú ítéletét megváltoztatja.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlottat 390.458 (háromszázkilencvenezer-négyszázötvennyolc) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, míg az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét 668.208 (hatszázhatvannyolcezer-kettőszáznyolc) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott 2024. szeptember 28. napjától más ügyben elrendelt bűnügyi felügyelet hatálya alatt áll, lakcíme: cím15 tartózkodási helye: cím16 a tényleges tartózkodási helyére utalást mellőzi.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék 2024. február 1. napján kihirdetett 20.B.419/2020/142. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés]; s ezért őt 90 nap elzárásra ítélte. Emellett rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről akként, hogy abból a vádlottat 53.875 forint megfizetésére kötelezte.

[2] Az ítélet ellen a kihirdetést követően a vádlott és védője jogos védelem mint büntethetőséget kizáró ok címén, felmentés érdekében jelentett be fellebbezést, míg az ügyészség a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapos határidőben a vádlott terhére „börtön fokozatú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása valamint a tévesen megállapított tényállás megváltoztatása” végett fellebbezett.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.703/2023/9. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kisebb kiegészítésekkel fenntartotta. Az átirat utalt a fellebbezések iránya okán a felülbírálat teljességére és arra is, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Kitért arra, hogy a bíróság bizonyítékok számbavételével kapcsolatos indokolásával azzal az eltéréssel értett egyet, miszerint a büntetés-végrehajtási intézet belső vizsgálata során meghallgatott vádlott, sértett és tanú tanú nyilatkozata a büntetőeljárásban a Be. rendelkezéseinek megfelelő figyelmeztetések hiánya miatt bizonyítékként nem felhasználható.

[4] A tényállást a sértett sérülését leíró részében hiányosnak, s ekként részben megalapozatlannak találta, abban az ETT által megerősített orvosszakértői vélemény alapján szükségesnek tartotta rögzíteni azt is, hogy a sértett elmozdulás nélküli orrcsonttörést és koponyaűrön belül, jobb oldalon a pókhártya alatti kis kiterjedésű vérzéses sérülést is szenvedett, melyek büntetőjogi gyógytartama 8-8 napon túli; illetve hogy a sértett sérüléseivel összefüggésben maradandó fogyatékoság vagy súlyos egészségromlás nem alakult ki. Kifejtette, hogy a törvényszék helytállóan következtetett a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, szándékára, s azt is helytállóan fejtette ki, miért nem látott alapot a jogos védelmi helyzet megállapítására. A bűnösségre vont következtetést és a jogi minősítést tehát törvényesnek találta.

[5] A hiánytalanul számbavett bűnösségi körülmények alapján azonban az elzárás büntetési nem alkalmazásával nem értett egyet, mert álláspontja szerint a törvényszék túlzott jelentőséget tulajdonított az időmúlásnak, melynek súlya a terhelt többszörösen büntetett előélete, a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje, más büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés miatt nem számottevő. A büntetési célok elérésére ezért kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmas.

[6] Összességében indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a vádlottal szemben elzárás helyett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabását azzal, hogy a feltételes szabadság legkorábbi időpontjáról a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel döntsön az ítéltábla. S rendelje el a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.22.788/2015/51. számú ítéletével kiszabott 2 év szabadságvesztés végrehajtását.

[7] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezését változatlan tartalommal tartotta fenn.

[8] Hivatkozott az elsőfokú ítélet részbeni hiányosságából eredő, Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerinti megalapozatlanságára, melyet – a fellebbviteli főügyészségi átiratban e körben írtakat is osztva – arra vezetett vissza, hogy a törvényszék nem rögzítette

sem a sértett, sem pedig a vádlott cselekménnyel összefüggésben keletkezett sérüléseit. Emellett álláspontja szerint azt is szükségesnek tűnik rögzíteni, hogy a sértett az események során több alkalommal a vádlott torkát szorongatta. Utóbbi kiegészítéssel összefüggésben mutatott rá arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vetette el a jogos védelmi helyzetre történt védelmi hivatkozásokat, s utasította el a szakértők – újabb, együttes – meghallgatására, a szakértői vélemény kiegészítésére irányuló indítványukat is. Hangsúlyozta, hogy az ún. szituációs jogos védelem megállapításának feltételei fenálltak. Jelen ügyben ugyanis kihíváson alapuló verekedés nyilvánvalóan nem volt, a vádlott éppen a provokáció elől igyekezett kitérni egy zárkában, ahol ennek lehetősége egyébként sem biztosított, s a konfliktus békés (hivatalos) rendezésére nem volt esély. sértettl sértett vélhetően gyógyszerek túlfogyasztása miatt – melyet ő sem vitatott – hosszú-hosszú órákon keresztül zaklatta korábban barátjaként kezelt zárkatársát, mely először többszöri leköpésébe (tetteles becsületsértés), fojtogatásba, lökdösődésbe torkollott, így miután testi épsége veszélybe került, a jogos védelmi helyzet is „kialakult”. Utalt még az elkövetés éjszakai időpontjára, arra, hogy sérüléseket Terhelten is rögzítettek. Nem osztotta a védő a terhelt és a tanúk vallomásainak elsőbírói értékelését sem. Álláspontja szerint ugyanis abból, hogy az eljárás egyetlen résztvevője sem tett mindvégig következetes vallomást, nem következhet védenca büntetőjogi felelősségének megállapítása. A vallomásokból a sértett különböző időpontban tett ellentmondásos állításait idézte, miközben tanúl tanú esetében arra hivatkozott, hogy nevezett megfelelő magyarázatát adta, hogy miért nem tárta fel akár a bv. intézetben, akár a kerületi bíróság előtt a teljes valóságot, s „miért kellett harapófogóval a törvényszéken kihúzni belőle a fél évtizede történeteket”. A vádlott torkának megszorítását megerősítő vallomásrészleteken túl idézte dr. egyéb érdekelt³ orvosszakértő tárgyalási meghallgatása során elmondottakat, mely szerint a nyak megszorítása nem feltétlenül és nem szükségszerűen jár együtt külsérelmi nyommal. Összességében azzal érvelt, hogy amennyiben a törvényszék a teljes bizonyítást (ide értve a torokszorítás tárgykörben a szakértői vélemény beszerzésére irányuló indítványát is) lefolytatta volna, egyértelműen megállapítható lett volna, hogy védenca jogos védelmi helyzetben cselekedett.

[9] Amennyiben a védenca felmentésére nem látna a másodfokú bíróság indokot, úgy kitért arra is, hogy a törvényszék a büntetéskiszabási körülmények elemzését rendkívül részletesen és helytállóan végezte el, rámutatva az eljárás elhúzódásának konkrét, büntetésben kimutatható hatására. S erre figyelemmel a cselekmény valós tárgyi súlyát is szem előtt tartva, megítélése szerint a büntetés súlyosítása (szemben az enyhítéssel) fel sem merülhet. S erre más ügyben hozott konkrét ügydöntő határozatokat is csatolt.

[10] A nyilvános ülésen a védő a fenti beadvánnyal egyező tartalommal terjesztette elő perbeszédét, a vádlott felszólalásában pedig védőjéhez csatlakozott.

[11] A fellebbezések nem vezettek eredményre.

[12] A másodfokú bíróság a kétirányú fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet, figyelemmel a védelmi jogorvoslati nyilatkozat tényállást támadó, felmentést célzó tartalmára, a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált azzal a megjegyzéssel, hogy a perrendi szabályok megtartása

kizárólag a felülbírált ítélet meghozatalát közvetlenül megelőző törvényszéki eljárason kérhető számon. Így jelen ügyben az áttételt megelőző bírósági eljárás szabályszerűsége csak közvetve, az annak során felvett bizonyítás, a terhelti és tanúvallomások, szakértői vélemények jelen eljárásban történő ismertetésének törvényességén keresztül vizsgálható.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat túlnyomórészt betartva folytatta le a bizonyítási eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének messzemenően eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[14] A törvényszéken lefolytatott rendkívül részletes, az áttételt megelőző bizonyítás megismétlését is magában foglaló eljárási cselekmények tükrében nem tekinthető az eljárásra érdemben kiható szabálysértésnek az, hogy a törvényszék az áttételt követő első határnapon, 2020. december 8. napján a tárgyalást a Be. 518. §-ával ellentétesen a korábbi tárgyalási jegyzőkönyvek ismertetésével megismételte, s nem a Be. 517. § (1) bekezdésének megfelelően előlről kezdte. Arra azonban szükséges rámutatni, hogy a tárgyalás megismétlésére vonatkozó, a Be. 518. § (3) és (4) bekezdésében írt szabályok a Be. 518. § (1) bekezdése szerint félbeszakított vagy elnapolt tárgyalás folytatása során, tehát ugyanazon hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság eljárásában igényelnek alkalmazást. A kerületi bíróság azonban nem elnapolta a tárgyalást, hanem az ügyet áttette a törvényszékre, fel sem merülhetett tehát, hogy a törvényszék a járásbíróság által elnapolt tárgyalást „folytassa”, így értelemszerűen a Be. 518. § (3) bekezdésében a tárgyalás folytatása esetére előírt szabályok alkalmazására sem kerülhetett volna sor. Az áttétellel nem is a tanács összetétele változott meg, hanem az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság. (BH.2024.227).

[15] A vádlott és a tanúk figyelmeztetése szabályszerűen megtörtént, az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette. Az igazságügyi orvos-, elmeorvosszakértői véleményeket hasonlóképpen ismertette. Egyetértett azonban a fellebbviteli főügyészési átiratban írtakkal a tekintetben, hogy a vádlott, sértett1 sértett és tanú tanú esetében a Be. 167. § (5) bekezdés utolsó fordulatára figyelemmel törvénysértően (és a későbbi nagyszámú vallomásaik tükrében szükségtelenül) került sor a 2017. május 15-i meghallgatási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozataik bizonyítékként történt értékelésére. A hivatkozott rendelkezés szerint ugyanis nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, ügyészség, valamely hatóság a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg. S az egységes joggyakorlat minden esetben lényeges sérelemnek tekinti, amennyiben a terhelt, tanúk meghallgatása a szükséges figyelmeztetés nélkül történt. Márpedig a büntetés-végrehajtási belső vizsgálat meghallgatási jegyzőkönyvei sem a terhelti, sem pedig a tanúzási figyelmeztetéseket nem tartalmazták, csupán a hamis vádra és a hatóság félrevezetésének mibenlétére, tilalmára történt kioktatást, a meghallgatási jegyzőkönyvben foglaltakat utóbb a törvényes figyelmeztetések tükrében nevezettek nem is tartották fenn, így a felhasználást a Be. 177. § (3) bekezdése sem alapozhatta meg. Ugyanezen felhasználás azonban a későbbi, fegyelmi eljárással összefüggésben felvett meghallgatási jegyzőkönyvek kapcsán, a Be. 177. § (5) bekezdése illetőleg Be. 187. § (1) és (2) bekezdése értelmében törvényes volt.

[16] A törvényszék a terhelti védekezést messzemenően figyelembe vette, amikor a sértett sérülései vonatkozásában további szakértői bizonyítást is lefolytatott, ennek során új szakértői véleményeket szerzett be, az orvosszakértő(ke)t – a Be. 529. § (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket betartva – a tárgyaláson többször is meghallgatta.

[17] Ugyanakkor, bár a bizonyítás törvényességét nem befolyásolta, nem helyeselhető az elsőfokú bíróság magánszakértő bevonásával kapcsolatos, lényegében az ezzel kapcsolatos törvényi rendelkezéseket megkerülő eljárása, nevezetesen, hogy az indítványozott szakértői bizonyítás azonnali hivatalbóli elrendelése helyett, a 2021. augusztus 26. napján benyújtott magánszakértői véleményt okirati bizonyítéknak (és bizonyítási indítványnak) tekintette, azt a 2022. február 3.-i tárgyaláson elutasította, majd azzal egyidejűleg a magánszakértői véleményt előterjesztő dr. egyéb érdekelt³ igazságügyi orvosszakértőt az eljárásba magánszakértőként bevonta. A Be. 198. § (1) bekezdése értelmében ugyanis az előterjesztett, illetve előadott magánszakértői vélemény akkor minősül szakvéleménynek, ha a terhelt, illetve a védő a 190. § (2)-(4) bekezdésének megfelelően járt el. Egyéb esetben – ahogy jelen ügyben – a magánszakértői vélemény a Be.-ben nevesített bizonyítási eszköznek, így okiratnak sem, legfeljebb a terhelt, illetve a védő észrevételének minősül. Ugyanakkor e rendelkezések nyilvánvalóan nem zárják ki, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság az észrevételnek tekintendő beadványban foglaltak alapján azt indokoltnak tartja, a bizonyítási indítványnak helyt adjon. Azaz jelen ügyben dr. egyéb érdekelt³ magánszakértőkénti bevonása az ezzel kapcsolatos törvényi rendelkezések megkerülését jelentette, s az merőben szükségtelen volt, miután nem volt semminemű akadálya annak, hogy a bizonyítási indítvány alapján – amennyiben indokoltnak tartja – újabb igazságügyi orvosszakértőt, sőt akár személyesen dr. egyéb érdekelt³t igazságügyi orvosszakértőt hivatalból szakértőként (s nem magánszakértőként) kirendelje, s szakértő¹ igazságügyi orvosszakértővel együtt a tárgyaláson meghallgassa.

[18] Az ítéltábla felhívja az elsőfokú bíróság figyelmét arra is, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvben az eljárási cselekmények leírásánál „a bizonyítás anyagává tette” szóhasználat mellőzendő. Annak megállapítása ugyanis, hogy az adott bizonyítási eszköz tárgyalás anyagává tételére törvényesen sor került-e, nem az elsőfokú bíróság, s nem is a jegyzőkönyvvezető hatáskörébe tartozik, az a felülbírálat során eljáró bíróság következtetése, ráadásul a fentebb idézett fordulatból a tárgyalás anyagává tételének módja (ismertetés, felolvasás, bemutatás, felmutatás) egyértelműen nem is tűnik ki.

[19] A Be. 99. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés sérelmét észlelte továbbá az ítéltábla abban, hogy a törvényszék a zárt adatkezelés iránti indítványt előterjesztő tanúk esetében a zártan kezelt személyi adatok körét (név, anyja neve, stb.) anélkül korlátozta, illetve mellőzte a zárt adatkezelést a név tekintetében, hogy erről az érintetteket nyilatkoztatta, hozzájárulásukat beszerezte, vagy azt a jegyzőkönyvben rögzítette volna.

[20] További adatkezelési aggályokat vet fel a sértett, sőt az ügygel összefüggésbe semmilyen módon nem hozható személyeket érintő – s nevezettek érzékeny adatait tartalmazó – bírósági határozatok periratokba történt lefűzése is.

[21] A védő fellebbezés indokolásában írtak okán szükséges kitérni még arra, hogy nem eredményezte a tényállás tisztázási kötelezettség megsértését a sértett általi fojtotgatását

állító terhelti védekezéssel összefüggésben a szakértői bizonyításra irányuló indítvány elutasítása. Az elsőfokú ítélet [110] bekezdésében írtakat az ítéltábla maradéktalanul osztotta, a terhelt nyakának szorítását (fojtogatását) akár csak felvető kül- és belséreلمي orvosi adatok hiányában a szakértő ezzel kapcsolatos bármilyen megállapítása a pusztán feltételezések büntetőjogilag irreleváns mezsgyéjére tévedt volna. A szakértő általánosságban ténykérdéseket vizsgál, az orvosszakértő munkáját – még ha a büntető ügy iratait ezt meghaladóan a rendelkezésre bocsátják is – alapvetően az orvosi iratok alapján végzi, egyéb bizonyítás felvételére, a terhelti- és tanúvallomások, egyéb okirati bizonyítékok elemzésére – szemben a bírósággal – lehetősége, kompetenciája nincs. Ez azt jelenti, hogy a terhelt, tanú állításairól csak az orvosi dokumentáció és az orvosszakmai ismeretek alapján tehet megállapításokat, azok (pl. sérülés) hiányában a vallomások „elfogadhatóságáról” – ahogy annak jogi megítéléséről, a jogos védelmi helyzet fennállásáról – nem foglalhat állást.

[22] (Csak a teljesség igénye érdekében jegyzi meg az ítéltábla, hogy már dr. egyéb érdekelt³ igazságügyi orvosszakértő – terheltre egyébként kedvező, bíróság által elfogadott – azon megállapítása is, mely szerint a fejét ért bántalmazással összefüggésben az életveszélyes sérülés bekövetkezésének reális lehetősége sem állapítható meg, szintén feszegeti a szakértői kompetencia határait.)

[23] Az elsőfokú ítélet a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontjával összhangban a szükséges részletességgel tartalmazza a vádra, vádmódosításokra, a törvényszék eljárását megalapozó bírósági határozatra való utalást.

[24] A terhelt személyi körülményeire, ellene folyó büntetőeljárásra vonatkozó adatokat (Be. 561. § (3) bekezdés b) pont) a vádlott nyilvános ülésen tett előadása alapján kiegészíteni, pontosítani volt szükséges:

- A vádlott jelenleg nős családi állapotú, korábbi élettársával kötött házasságot, havonta 100.000 forint körüli bevételre a tulajdonába tartozó ipari terület bérbeadásából tesz szert. Felesége fodrász, havi jövedelme kb. 500.000 forint. A terhelt szerfüggősége megszűnt, ellenben magas vérnyomás, epilepszia, tüdőembólia miatt kialakult asztmás megbetegedés miatt rendszeres gyógyszeres kezelésben részesül.

- Az elsőfokú ítélet [11] bekezdésében írt ellene folyó másik büntetőeljárásban a vádlott 2024. szeptember 28. napjától bűnügyi felügyelet hatálya alatt áll.

[25] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényegében megalapozott, annak kisebb, a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjából (a tényállás hiányosságából) eredő részbeni megalapozatlansági hibája a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az ügyiratok alapján kiküszöbölhető volt, ezért az ítéltábla a [14] bekezdés „legalább két alkalommal” mondatrészét, „egy alkalommal nagy, egy alkalommal pedig közepes erővel” szövegrésszel egészíti ki. Az elsőfokú ítélet [15] bekezdésében pedig megállapítja azt is, hogy a sértett a cselekmény folytán még érdemi elmozdulás nélküli orrcsonttörést, a pókhálóhártya alatti kis kiterjedésű vérzést is elszenvedett a kis koponyaűrön

belül jobb oldalon, melyek büntetőjogi gyógytartama nyolc napon túli. További nyolc napon belüli gyógytartamú sérülés a sértettnél mindkét térdén felszínes zúzódás és a jobb alkar feszítő oldalán 2x4 cm-es felületes zúzódás.

[26] E bekezdésben rögzítendő az is, hogy a vádlott a kölcsönös dulakodás következtében ugyancsak szenvedett nyolc napon belüli gyógytartamú sérüléseket, így a bal alsó szemhéj területén minimális bőralatti bevérzést, a lapockatájékon kéttenyérsnyi felületes hámhorzsolást valamint a jobb csuklótájék és kézhat területének duzzanatát.

[27] Az így kiegészített tényállás már mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[28] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak szerint teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, s állást foglalt a tekintetben, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el. E körben mindenben helytálló érvek alapján vetette el a vádlott védekezését, s a másodfokú bíróság megítélése szerint nem vétett logikai hibát sértettl Dzsomal sértett és tanú tanú vallomásainak összevetésekor, értékelésekor, a kölcsönös dulakodást, majd terhelti bántalmazást állító sértetti vallomás elfogadásakor sem. Márpedig ez utóbbiból a vádlott cselekvősége, a jogos védelmi helyzetet állító védekezésének kizártsága egyértelműen következik.

[29] A felmentést célzó fellebbezés tehát valójában az elsőfokú bíróság – logikai szabályoknak megfelelő, törvényes – bizonyítékértékelő tevékenységét támadta, s ekként megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

[30] Ugyanakkor a terhelti vallomás értékelésénél az elsőfokú ítélet [92] bekezdésében írtakat mellőzni kellett, mert a Be. 7. § (1), (2) és (4) bekezdésében foglalt bizonyítási alapvetések értelmében a vádlotti védekezés el nem fogadását az, hogy az abban foglaltak kétséget kizáróan nem nyertek bizonyítást, nem alapozhatja, s ténylegesen nem is ez alapozta meg.

[31] A törvényszék ugyanis ezt meghaladóan a Be. 167. § (1)-(4) bekezdésben írt, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően minden részletre kiterjedően elemezte a vallomásokat, egymással, s az egyéb bizonyítékokkal is összevetve. S ezzel összefüggésben helyesen járt el akkor is, amikor a történetek lényegét is érintő terhelti vallomásmódosításoknak, kiegészítéseknek, melyre nevezett meggyőző magyarázattal nem szolgált, a szavahihetőséget is befolyásoló jelentőséget tulajdonított, annak ellenére, hogy a terhelti vallomás kiegészítése, módosítása nem tilalmazott. A terhelti vallomástétel jogából ugyanis, mely természetesen annak módosítását, megváltoztatását is magában foglalja, az előadások tartalmi helytállósága nem következik.

[32] Márpedig a vádlott védekezése a lefolytatott bizonyítás tükrében folyamatosan módosult, a sértett általi fojtogatása többszöri kihallgatást követően először a törvényszék előtti eljárásban merült fel, szinte egyidőben azzal, amikor tanúl tanú is felidézett hasonló történéseket. Szemben a védői érveléssel, tanúl tanú nem tudott olyan indokot felhozni, mely a 2019. december 10.-i, kerületi bíróságon történt meghallgatásakor az akkor szabadlábon levő tanú fenyegetettségi helyzetét, s emiatt a későbbi vallomásváltoztatása hitelt érdemlőségét alátámasztotta volna. Ez még fokozottabban volt megállapítható a vádlott esetében, akinek elemi érdeke fűződött volna ahhoz, hogy a kezdetektől vallott jogos védelmi helyzetét megalapozó tényekről, így a sértett általi fojtogatásáról is már az első nyilatkozataiban teljeskörűen beszámoljon. sértettl sértett tanú előadásinak értékelése kapcsán leírtakat is mindenben osztotta a másodfokú bíróság. Önmagában a tanúvallomásokban mutatkozó eltérések vagy ezen állítások módosítása azok teljes elvetésére nem adhat alapot. A törvényszék e körben rendkívül alapos vizsgálatot folytatott, feltárva a „zárkatársak” eltérő nyilatkozatai mögött meghúzódó indokokat, motivációkat is.

[33] A büntetés-végrehajtási intézetben történt bűncselekmények kapcsán rendszerinti törekvés az azt észlelő fogvatartottak részéről a balesetkénti leírás, ezt követően pedig a felelősségnek a részvételt elismerő olyan személyre hárítása, akinek abból további hátránya nem keletkezhet, s ez a viselkedési minta tanúl tanú, de a sértett vallomásmódosításaira is magyarázattal szolgált.

[34] A tényállás sértett illetőleg vádlott cselekménnyel összefüggő sérüléseit érintő kiegészítése az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelése körében tett megállapításaiból egyértelműen következett, csak ennek tényállásban való rögzítése elmaradt, ezért azt az ítéltábla pótolta.

[35] Az irányadó tényállás alapján a sértett cselekményt megelőzően Terheltl terhelt felé tanúsított magatartása a provokáció, verekedésre felhívás határait nem lépte túl, ezt az orvosszakértői vélemény megállapításai is igazolták, melyek a sértetten több (köztük nyolc napon túli), többek között fejet ért sérülést, és a karon tipikus védekezési sérülést igazoltak, míg a vádlottnál ugyanilyen sérülések nem voltak fellelhetőek. A terhelt dokumentált kézsérülés ugyanis, ahogy arra az elsőfokú ítélet is kitért, egyértelműen a vádlotti bántalmazásra és annak intenzitására utaltak. Fel sem merülhet tehát az, hogy a kölcsönös dulakodás, majd a bántalmazás a vádlott részéről ne a provokáció, a verbális bántalmazáson túl nem lépő sértetti tevékenység következménye lett volna.

[36] A másodfokú bíróság tehát osztotta a jogos védelmi helyzet megállapíthatóságának hiányával kapcsolatos elsőbírői érvelést is. Abból – a jogos védelem korlátairól szóló 4/2013. Büntető sértetti Jogegységi Határozatban írtakra figyelemmel – az emelendő ki, hogy a jogos védelmet megalapozó jogtalan támadás egyben feltételezi az elhárítás jogszerűségét is. Ekként minden olyan helyzet, s ilyennek tekintendő a támadás kiprovokálása, a verekedésre felhívás, illetőleg annak elfogadása, mely mindkét felet a jogtalanság talajára helyezi, s megfosztja a védekezés jogszerűségétől, kizárja a jogos védelem, s így értelemszerűen a Btk. 22. § (2) bekezdése szerinti ún. szituációs jogos védelem megállapítását is.

[37] A fentiek szerint irányadó tényállásból tehát az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére, és törvényesen került sor a cselekmény jogi minősítésére is.

[38] A törvényszék a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakkal összhangban vont következtetést a vádlott testi sértés okozására irányuló szándékára.

[39] A terhelt azon magatartása, hogy sértett1 sértettet legalább két alkalommal, ököllel, az állkapocs, orrcsont törését, koponya alatti bevezést is eredményezően nagy illetve közepes erővel megütötte, vitathatatlanul testi sértés okozására irányuló egyenes szándékra utal. A célzott testtájk, a bántalmazás ismételtsége, az erőbehatás nagysága alapján az is megállapítható volt, hogy a vádlott a bekövetkezett nyolc napon túli sérülés okozásának reális lehetőségét felismerte, eziránt azonban közömbösen, az eredmény tekintetében tehát eshetőleges szándékkal cselekedett.

[40] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság nagyjából feltárta, azonban azok több tekintetben helyesbítésre, pontosításra szorultak.

[41] Így további súlyosító tényező, hogy a sértett több, minősítést megalapozó nyolc napon túli sérülést is elszenvedett, ezen felül nyolc napon belüli gyógytartamú sérülései is keletkeztek, valamint a testi épség elleni bűncselekmények elszaporodottsága, és az, hogy az elkövetés helyszíne (zárka) a védekezés lehetőségét jelentősen korlátozta.

[42] A vádlott javára szólnak még betegségei és az, hogy egy kiskorú gyerek eltartásáról gondoskodik. Az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított nagyobb nyomatékot az enyhítő tényezőknek, így főként a sértetti közrehatásnak, az időmúlásnak és nem utolsósorban az eljárás bírói szakban vitathatatlan, vádlott terhére nem róható elhúzóadásának utóbbinál azzal a kiegészítéssel, hogy erre vonatkozóan felhívott jogszabályi rendelkezés semmiképpen sem értelmezhető az elsőfokú ítéletben írtak szerint. A büntetőügyben eljáró bíróság tétlenségét elismerő eljárás elhúzóadása, ahogy más bünteteskiszabási tényező fennállása sem, önmagában konkrét, pontosan meghatározott büntetés csökkenés kimutatását (1 év szabadságvesztés helyett 90 nap elzárás) nem tesz lehetővé. A bünteteskiszabási körülmények ugyanis összhatásukban (s nem egymástól elszigetelten) eredményezik a joghátrány nemének és mértékének meghatározását, így az eljárás elhúzóadásának nyomatékát szükségszerűen befolyásolják a cselekmény tárgyi súlyára és az elkövető társadalomra veszélyességére kiható tényezők, továbbá ahogy jelen ügyben is, az eljárás elhúzóadása általában feltételezi egy másik enyhítő tényező, az időmúlás meglétét is.

[43] Az így pontosított bűnösségi körülmények alapján, azokat a cselekmény tárgyi súlyával is összevetve, az elsőfokú bíróság helyesen, a büntetési kiszabási elvek szem előtt tartásával választotta meg a büntetés nemét és mértékét is.

[44] A speciális prevenció célját szükségszerűen előtérbe helyező, az elévülési időt is messze meghaladó időmúlás és a bírósági eljárás jelentős elhúzódása mellett ugyanis hosszabb tartamú, tényleges szabadságelvonással járó szabadságvesztés kiszabása már nem indokolt. A büntetési célok, így a Btk. 46. §-a szerinti elzárás büntetéssel is elérhetők, és annak a Btk. 46. § (2) bekezdése szerinti törvényi maximumban meghatározott tartamában a vádlott előélete és a cselekmény tárgyi súlyát fokozó körülmények is kellően kifejezésre jutnak.

[45] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések azért szorultak módosításra, mert a törvényszék a Be. 574. § (2) bekezdésére alapítottnan olyan bűnügyi költség megfizetése alól is mentesítette a vádlottat, melyek a terhére rótt súlyos testi sértés büntetével összefüggésben álltak (tanú útiköltség, a tényállásban is rögzített további sérüléseket leíró szakvélemény, elmeorvos-szakértői vélemény díja, kirendelt védői díj), ennek megfelelően a másodfokú bíróság ezen összegeket is a vádlottra terhelte. Emellett nem rendelkezett az elsőfokú bíróság ETT szakértői véleménnyel összefüggésben egyébként végleges határozattal megállapított szakértői díj (Be. 574. § (2) bekezdése szerinti állam általi) viseléséről, mely az előbbi módosítás mellett ugyancsak befolyásolta az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét.

[46] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta, egyben rögzítette lakóhelyét, tartózkodási helyét és bv. intézetből történő szabadulására figyelemmel mellőzte e tényleges tartózkodási helyre utalást.

Budapest, 2024. november 6.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Raczky Katalin s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 20.B.419/2020/142. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.166/2024/14. számú ítéletében írt változtatással 2024. november 6. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. november 6.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: